علـــوی

شهر پول‌ساز

از ایده تا کسب‌وکار!

یک بازی گروهی برای یادگیری سواد مالی

پایه هفتم متوسطه

با منابع محدود... انتخاب هوشمندانه و ساختن یک شهر موفق!

1 منابع محدود، انتخاب هوشمندانه

از بین چند کسب‌وکار، فقط دو مورد را با منابع محدود انتخاب کنید.

2 تقسیم کار، رمز موفقیت

وظایف را بین اعضای گروه تقسیم کنید و با تخصص بیشتر کار کنید.

3 عوامل تولید را بشناسید

چهار عامل تولید را پیدا کنید:

- منابع طبیعی
- نیروی کار
- سرمایه
- کارآفرینی

4 موفقیت با اهداف درست

کسب‌وکار شما باید:
سودآور باشد، نیاز مردم را برطرف کند و مشتریان را راضی نگه دارد.

مفاهیم کلیدی بازی:

- محدودیت منابع
- انتخاب
- تخصص‌گرایی
- تقسیم کار
- عوامل تولید
- اهداف کسب‌وکار

مسابقه نهایی!

کسب‌وکار خود را معرفی کنید و امتیاز بگیرید.

پیام مهم:

با مدیریت درست منابع،
می‌توانیم نیازهای مردم را برطرف کنیم و موفق شویم!

علـــوی

بازی آموزشی «شهر پول‌ساز؛ از ایده تا کسب‌وکار!»

مناسب پایه هفتم متوسطه
بازی گروهی و پرتحرک
این بازی یک رقابت هیجان‌انگیزاست که در آن دانش آموزان مفاهیم سواد مالی را تجربه کنند، نه اینکه فقط آن‌ها را حفظ کنند.
ایده اصلی: دانش‌آموزان قرار است در کلاس یک شهر کوچک بسازند و با منابع محدود، یک کسب‌وکار موفق راه‌اندازی کنند!

اطلاعات کلی بازی

نام بازی : شهر پول‌ساز
پایه : هفتم متوسطه
مدت اجرا : ۳۵ تا ۴۵ دقیقه
تعداد شرکت‌کنندگان : کل کلاس
گروه‌بندی : گروه‌های ۴ تا ۶ نفره
ابزار موردنیاز : تخته و ماژیک یا گچ
روش اجرا : رقابت گروهی، تصمیم‌گیری و ایفای نقش

اهداف آموزشی بازی

در پایان بازی انتظار داریم دانش‌آموزان بتوانند:
۱. مفهوم محدودیت منابع و نامحدود بودن خواسته‌ها را درک کنند.
۲. توضیح دهند چرا برای رسیدن به خواسته‌های خود باید انتخاب کنند.
۳. مفهوم تخصص‌گرایی و تقسیم کار را با مثال بیان کنند.
۴. چهار عامل اصلی تولید را شناسایی کنند:
زمین و منابع طبیعی - نیروی کار — سرمایه - کارآفرینی
۵. اهداف فعالیت‌های کسب‌وکار مانند کسب سود، تأمین نیازهای مردم، ایجاد اشتغال و رضایت مشتری را بشناسند.

علـــوی

داستان بازی:

شهر ما به کمک شما نیاز دارد!
معلم با هیجان برای دانش‌آموزان تعریف می‌کند:
«شما وارد یک شهر جدید شده‌اید. مردم این شهر نیازهای زیادی دارند؛ نان می‌خواهند، لباس می‌خواهند، خوراکی می‌خواهند و به خدمات مختلف نیاز دارند.
اما یک مشکل بزرگ وجود دارد!
منابع شهر محدود است. پول، نیروی انسانی، زمان و امکانات کافی برای تولید همه چیز وجود ندارد.
شما باید در گروه‌های خود یک کسب‌وکار راه‌اندازی کنید و با تصمیم‌های هوشمندانه، شهر را به یک شهر موفق تبدیل کنید.
آیا آماده‌اید؟»
دانش‌آموزان به گروه‌های ۴ تا ۶ نفره تقسیم می‌شوند.

علـــوی

مرحله اول: چالش منابع محدود

آموزش محدودیت منابع و انتخاب ؛ معلم به هر گروه اعلام می‌کند:
«شما برای شروع کسب‌وکار خود فقط ۱۰ واحد سرمایه، ۸ واحد نیروی کار و ٦ واحد زمان در اختیار دارید.»
حالا هر گروه باید از میان کسب‌وکارهای زیر فقط دو مورد را برای راه‌اندازی انتخاب کند.

کسب‌وکار : نانوایی

سرمایه موردنیاز : ٥ واحد
نیروی کار : ۳ واحد
زمان : ۲ واحد

کسب‌وکار : بستنی فروشی

سرمایه موردنیاز : ٤ واحد
نیروی کار : ۲ واحد
زمان : ۲ واحد

کسب‌وکار : خیاطی

سرمایه موردنیاز : ٦ واحد
نیروی کار : ۳ واحد
زمان : ۳ واحد

کسب‌وکار : گل فروشی

سرمایه موردنیاز : ۳ واحد
نیروی کار : ۲ واحد
زمان : ۲ واحد

کسب‌وکار : تولیدی اسباب بازی

سرمایه موردنیاز : ۷ واحد
نیروی کار : ٤ واحد
زمان : ۳ واحد

قانون بازی: مجموع منابع موردنیاز کسب‌وکارهای انتخاب‌شده نباید از منابع گروه بیشتر شود.
هر گروه باید درباره انتخاب خود با اعضا مشورت کند.
سؤال‌های معلم پس از انتخاب:
چرا نتوانستید همه کسب‌وکارها را انتخاب کنید؟
وقتی منابع محدود هستند، چه کاری باید انجام دهیم؟
آیا انتخاب یک کسب‌وکار به معنی صرف‌نظر کردن از کسب‌وکار دیگر است؟
اگر منابع بیشتری داشتید، چه انتخابی می‌کردید؟

نتیجه آموزشی

دانش‌آموزان متوجه می‌شوند که منابع محدودند و به همین دلیل باید بین خواسته‌های مختلف انتخاب کنند. هر انتخاب به معنی چشم‌پوشی از برخی گزینه‌های دیگر است.

علـــوی

مرحله دوم: کارخانه کوچک ما!

آموزش تخصص‌گرایی و تقسیم کار

حالا هر گروه باید کسب‌وکار انتخاب‌شده خود را راه‌اندازی کند.

اعضای گروه باید وظایف را بین خود تقسیم کنند.

برای مثال، گروهی که نانوایی را انتخاب کرده است:

نفر اول: تهیه مواد اولیه

نفر دوم: آماده‌سازی خمیر

نفر سوم: پخت نان

نفر چهارم: فروش نان

نفر پنجم: تبلیغات و ارتباط با مشتری

معلم اعلام می‌کند:

«شما فقط ۳ دقیقه فرصت دارید تا یک نانوایخانه خیالی راه‌اندازی کنید. هرکس باید وظیفه مشخصی داشته باشد.»

پس از پایان زمان، معلم یک دور دیگر بازی را اجرا می‌کند:

این بار همه اعضا باید بدون تقسیم وظایف، همه کارها را به‌صورت مشترک انجام دهند!

سپس از گروه‌ها می‌پرسد:

در کدام حالت کار سریع‌تر انجام شد؟

چرا بهتر است هر فرد در یک کار مهارت بیشتری پیدا کند؟

آیا تقسیم کار باعث افزایش سرعت و کیفیت می‌شود؟

نتیجه آموزشی:

تقسیم کار یعنی تقسیم وظایف بین افراد.

تخصص‌گرایی یعنی هر فرد در یک زمینه مهارت و توانایی بیشتری کسب کند.

تقسیم کار و تخصص‌گرایی می‌توانند باعث افزایش بهره‌وری شوند.

علـــوی

مرحله سوم: شکار عوامل تولید

آموزش چهار عامل تولید

معلم می‌گوید:

«هیچ کسب‌وکاری بدون عوامل تولید نمی‌تواند فعالیت کند. حالا باید چهار عامل اصلی تولید را در کسب‌وکار خود پیدا کنید.»

معلم نام یک عامل را اعلام می‌کند و گروه‌ها باید نمونه آن را در کسب‌وکار خود بگویند.

عامل تولید

نمونه در نانوایی

زمین و منابع طبیعی

گندم، آب

و زمین

نیروی کار

نانوا و فروشنده

سرمایه

تنور، دستگاه و تجهیزات

کارآفرینی

فردی که ایده راه‌اندازی نانوایی را دارد و منابع را سازمان‌دهی می‌کند

قانون هیجان‌انگیز: هر گروه که زودتر بتواند برای هر چهار عامل یک مثال درست بزند، ٤ امتیاز می‌گیرد.

معلم می‌تواند برای سایر گروه‌ها نیز فرصت پاسخ‌گویی در نظر بگیرد.

علوی

مرحله چهارم: مشتری راضی، کسب‌وکار موفق!

آموزش اهداف فعالیت‌های کسب‌وکار

معلم اعلام می‌کند:

«حالا کسب‌وکار شما راه افتاده است؛ اما آیا فقط تولید کردن کافی است؟»

در این مرحله معلم چهار موقعیت را مطرح می‌کند:

موقعیت اول: مشتریان از کیفیت محصول شما ناراضی هستند.

موقعیت دوم: محصول شما کیفیت خوبی دارد، اما قیمت آن بسیار بالاست.

موقعیت سوم: کسب‌وکار شما سود خوبی دارد، اما هیچ شغلی برای افراد شهر ایجاد نکرده است.

موقعیت چهارم: مردم به محصول شما نیاز دارند، اما شما محصول دیگری تولید می‌کنید.

هر گروه باید برای حل یکی از موقعیت‌ها پیشنهاد بدهد.

سپس معلم توضیح می‌دهد که کسب‌وکارها اهداف مختلفی دارند:

کسب سود و درآمد

تأمین نیازهای مردم

جلب رضایت مشتری

ایجاد فرصت‌های شغلی

تولید کالا و خدمات مفید برای جامعه

نکته مهم برای دانش‌آموزان: کسب‌وکار موفق فقط کسب‌وکاری نیست که پول بیشتری به دست بیاورد؛ بلکه باید بتواند نیاز مشتریان را نیز به‌خوبی برطرف کند.

علـــوی

مرحله پایانی: مسابقه بزرگ کارآفرینان

چالش نهایی و رقابت گروهی

هر گروه باید در ۲ دقیقه کسب‌وکار خود را به کلاس معرفی کند.

در معرفی باید به این پنج سؤال پاسخ دهد:

۱. چه کسب‌وکاری راه‌اندازی کرده‌اید؟

۲. چرا این کسب‌وکار را انتخاب کرده‌اید؟

۳. چگونه منابع محدود خود را مدیریت کرده‌اید؟

٤. چگونه کارها را بین اعضا تقسیم کرده‌اید؟

۵. هرف کسب‌وکار شما چیست؟

معلم به هر گروه بر اساس جدول زیر امتیاز می‌دهد:

معیار ارزیابی = امتیاز

انتخاب مناسب با توجه به منابع محدود : ۵ امتیاز

تقسیم کار و تخصص‌گرایی: ۵ امتیاز

شناخت عوامل تولید : ۵ امتیاز

توجه به نیاز مشتری و اهداف کسب‌وکار : ۵امتیاز

خلاقیت و همکاری گروهی : ۵ امتیاز

مجموع : ۲۵ امتیاز

برنده: کارآفرین برتر کلاس!

گروهی که بیشترین امتیاز را کسب کند، عنوان «کارآفرین برتر شهر» را دریافت می‌کند.

علـــوی

جمع‌بندی معلم؛ پنج سؤال طلایی

در پایان بازی، معلم این پرسش‌ها را مطرح می‌کند تا مطمئن شود دانش‌آموزان مفاهیم را یاد گرفته‌اند:

۱. چرا نمی‌توانیم همه خواسته‌های خود را برآورده کنیم؟
چون منابع محدود هستند
چون خواسته‌ها کم هستند
چون تولید همیشه آسان است

۲. وقتی از میان چند گزینه یکی را انتخاب می‌کنیم، چه مفهومی را تجربه کرده‌ایم؟
تبلیغات
انتخاب اقتصادی
مصرف بی‌رویه

۳. تقسیم وظایف بین اعضای یک گروه چه نام دارد؟
تقسیم کار
مصرف
پس‌انداز

۴. کدام مورد یکی از عوامل تولید است؟
سرمایه
تفریح
سلیقه شخصی

۵. یکی از اهداف مهم کسب‌وکار چیست؟
نادیده گرفتن مشتری
تولید بدون توجه به نیاز مردم
تأمین نیاز مشتری و کسب سود

نکته طلایی برای اجرای جذاب‌تر بازی

در طول بازی معلم نقش «شهردار شهر پول‌ساز» را برعهده بگیرید و با صدای هیجان‌انگیز، اتفاقات غیرمنتظره اعلام کنید:

«خبر فوری! قیمت مواد اولیه افزایش یافت! حالا باید منابع خود را بهتر مدیریت کنید.»
«خبر خوب! مشتریان از محصول شما راضی هستند؛ ۲ امتیاز جایزه گرفتید!»
«یکی از کارکنان شما غایب شده است؛ چگونه کارها را مدیریت می‌کنید؟»
«یک رقیب جدید وارد شهر شده است؛ چه برنامه‌ای برای حفظ مشتریان دارید؟»
این اتفاقات باعث می‌شود دانش‌آموزان در موقعیت‌های واقعی‌تر تصمیم‌گیری کنند.

پیام پایانی بازی برای دانش‌آموزان

«یک کارآفرین موفق کسی نیست که همه امکانات را در اختیار دارد؛ بلکه کسی است که با امکانات محدود، بهترین انتخاب‌ها را انجام می‌دهد، کارها را درست تقسیم می‌کند و نیازهای مردم را می‌شناسد.»